

Asia: VN/26756/2021

Hallituksen esitys sote-uudistuksen liittyvän lainsäädännön muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1) Potilastietojen käsittely Uudellamaalla

-

2) Kuntien mahdollisuus myydä tukipalveluja hyvinvointialueelle

-

3) Väliaikaisen toimielimen oikeus saada sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietoja

-

4) Ensihoitokeskuksen tehtävät lääkärihelikopteritoimintaan liittyen

-

5) Muut esitysluonnoksessa ehdotetut muutokset

Soccan lausunto koskee pykälään 36 (Hyvinvointialueiden yhteistyösopimus) tehtävää TKIO-toimintaa koskevaa täydennystä. Enää ei riittäisi, että yhteistyösopimuksessa sovitaan hyvinvointialueiden työnjaosta, yhteistyötä ja yhteensovittamisesta koskien koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa vaan lisäksi olisi tehtävä ko asioita koskeva strateginen suunnitelma. Sosiaalihuollon osalta täydennystä voi pitää kannatettavana ja se todennäköisesti vahvistaisi sosiaalihuollon TKIO-toiminnan roolia YTA-alueella. Strateginen suunnitelma toisi painoarvoa hyvinvointialueiden TKIO-yhteistyölle. Kritiikkiä ansaitsee kuitenkin se, että esityksen taustatöissä tai perusteluissa ei ole mitenkään huomioitu Uudenmaan erillislain merkitystä. Uudellamaalla lakisääteisen järjestämissopimuksen, strategisen suunnitelman ja yhteistyösopimuksen muodostamasta kokonaisuudesta tulisi melko epäselvä. Neljän hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän järjestämissopimus (§9) tehtäneen aikataulullisesti ensimmäiseksi. Siinä on Uudenmaan erillislain mukaisesti jo sovittava mm. perusterveydenhuollon ja sosiaalihuollon tutkimuksen, opetuksen ja kehittämisen koordinoinnista.

Muutosehdotus lienee tehty ensisijaisesti yliopistosairaaloiden näkökulmasta, koska niiden erva-tasoinen yhteistyörakenne (sairaanhoitopiirit) hajoaa tai ainakin heikkenee ja tilalle tarvitaan jonkinlainen strategiaproessi. Pykälän perusteluissa kyllä todetaan, että strategisessa suunnitelmassa voidaan sopia myös sosiaalihuollon vastaavien tehtävien organisoinnista, rooleista ja vastuusta ja tehtäväkokonaisuuden integroinnista hyvinvointialueen ja yhteistoiminta-alueen tasoilla. Sosiaalialan osaamiskeskusta ei kuitenkaan mainita missään kohdin esitystä, vaikka niiden toiminta perustuu voimassaolevaan lakiin ja asetukseen (Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta). Etelä-Suomen yhteistyöalueella toimii käytännössä viisi sosiaalialan osaamiskeskusta, virallisesti asetuksen nojalla tosin vain kolme. Strateginen prosessi myös tältä osin luultavasti selventäisi kunkin roolia.

Nykytilan kuvaus on hyvin suppea. On vaikea saada kokonaiskuvaa, minkälaiseen lainsäädäntökehikseen nyt esitettävä muutos asettuu. Muutoksen taustalla todetaan olevaan Eduskunnan sote-lain hyväksymisen yhteydessä antama lausuma no 8, joka edellyttää TKIO-toiminnan erillislainsäädännön valmistelua. HE:stä ei nyt mitenkään selviä, miten ko erillislainsäädännön valmistelu kokonaisuudessaan etenee ja onko lausunnolle tulossa vielä muita pykälä. Sosiaalihuollon osalta kokonaisuus hahmottuu erityisen huonosti ottaen huomioon että eduskunnan lausuman no 9 mukainen valmistelu on vielä alkutekijöissään. Nyt tehtävä muutos siis vaikuttaa irralliselta vaikka onkin oikeansuuntainen.

"Strategista suunnitelmaa" koskeva muutos tehdään myös pykälään 32 (TKIO-toiminta hyvinvointialueilla). Tämä on kannatettava asia ja sitoo vahvemmin hyvinvointialueet strategiaproessiin. . Yksityiskohtana mainittakoon, että ko rinnakkaisteksti kuitenkin puuttuu lausunnolla olevasta HE:stä.

Marjamäki Pirjo
Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca